

גמ' סנהדרין (יח): - מעיד ומעידין אותו
רב דניאל שטיין

א. גמ' שבועות (ל): - ואמר רבה בר רב הונא האי צורבא מרבנן דידע בסהדותא, וזילא ביה מילתא למיזל לבי דיינא דזוטר מיניה לאסהודי קמיה, לא ליזיל, אמר רב שישא בריה דרב אידי, אף אנן נמי תנינא מצא שק או קופה ואין דרכו ליטול הרי זה לא יטול, הני מילי בממונא, אבל באיסורא אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה', כל מקום שיש בו חלול ה' אין חולקין כבוד לרב. [רש"י - באיסורא - כגון אשה הבאה לפני חכם להתירה לינשא ותלמיד זה יודע שבעלה חי אין חכמה חשוב לנגד ה'].

ב. גמ' ברכות (יט): - אמר רב יהודה אמר רב המוצא כלאים בבגדו פושטן אפילו בשוק, מאי טעמא אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' כל מקום שיש חלול השם אין חולקין כבוד לרב וכו' תא שמע והתעלמת מהם פעמים שאתה מתעלם מהם ופעמים שאין אתה מתעלם מהם, הא כיצד אם היה כהן והיא בבית הקברות, או היה זקן ואינה לפי כבודו, או שהיתה מלאכתו מרובה משל חברו, לכך נאמר והתעלמת, אמאי לימא אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה', שאני התם, דכתיב והתעלמת מהם, וליגמר מינה איסורא מממונא לא ילפינן.

ג. רמב"ם (פ"א עדות ה"ב-ג'): - היה העדם חכם גדול וכו' עשה של כבוד התורה עדיף ויש לו להמנע במה דברים אמורים בעדות ממון אבל בעדות שמפריש בה מן האיסור וכן בעדות נפשות או מכות והלך ומעיד שנאמר אין חכמה ואין תבונה לנגד ה' וכו'. כהן גדול אינו חייב להעיד אלא עדות שהיא למלך ישראל בלבד וכו' אבל בשאר העדיות פטור. [כס"מ - ומדברי רבינו שכתב דין כ"ג סמוך לדין צורבא מרבנן דמפלגינן ביה בין עדות ממון לעדות שמפריש בה מן האיסור וסתם דבריו בכ"ג משמע דבכ"ג לא שני לן בין עדות ממון לעדות שמפריש בה מאיסור].

ד. שיטה מקובצת ב"מ (ל): - זקן ואינה לפי כבודו. פירש רבינו זקן בחכמתו ואינה לפי כבודו מפני חכמתו ומשום כבוד תורתו דחי לה. אבל זקן או נכבד דעלמא לא חשיב אינה לפי כבודו אלא או יטפל בה או יתן דמיה. הריטב"א. אבל הרמב"ם כתב בפרק י"א מהלכות גולה ואבדה אם היה חכם או זקן מכובד.

ה. רא"ש ב"מ (פ"ב סי' כ"א): - ויראה לי כיון שפטרה תורה את הזקן שאין לו לזלזל בכבודו איסור הוא לגבי דידיה שמזלזל לכבוד תורה במקום שאין חייב. ומשום ספק ממון חבירו אם הוא מחויב בו לא יזלזל בספק איסור. והחכם שבא לעשות לפנים משורת הדין יוותר מממונו.

ו. שו"ע (יו"ד סי' רמ"ב סע' ל"ב): - הרב המובהק שמחל על כבודו בכל הדברים האלו, או באחד מהם, לכל תלמידיו או לאחד מהם, כבודו מחול. ואף על פי שמחל, מצוה על התלמיד להדרו. (ואסור לבזותו).

ז. רמב"ם (פ"ה כלי המקדש ה"א): - כהן גדול צריך שיהיה גדול מכל אחיו הכהנים בנוי בכח בעושר בחכמה ובמראה, אין לו ממון כל הכהנים נותנין לו משלהן כל אחד לפי עשרו עד שיעשיר יותר מעשיר שבכולן.

ח. גמ' גיטין (נט): - תנא דבי רבי ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון, ולברך ראשון, וליטול מנה יפה ראשון.

ט. גמ' ב"מ (ל): - אמר רבא כל שבשלו מחזיר בשל חבירו נמי מחזיר.

י. רמב"ם (פי"א גזילה ואבידה הי"ז): - ההולך בדרך הטוב והישר ועושה לפנים משורת הדין מחזיר את האבדה בכל מקום ואע"פ שאינה לפי כבודו.

יא. תוס' שבועות (ל): ד"ה אבל - מיהו תימה דהכא שב ואל תעשה הוא ובפרק מי שמתו בברכות (דף יט): מוכח דשרי אפי' באיסור דפריך גבי המוצא כלאים בבגדו פושטו אפי' בשוק מהולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו שמתמא למת מצוה משום בזיון המת ומשני שב ואל תעשה שאני וי"ל דהתם גנאי גדול הוא למת מצוה שאין לו קוברים לכך שב ואל תעשה שרי וכו' אבל הכא גבי עדות ליכא גנאי כל כך ולא שרי באיסורא אפי' בשב ואל תעשה.